

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/44/2023
Identifikačné číslo spisu:	6121254914
Dátum vydania rozhodnutia:	18.07.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6121254914.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanej Z. G., nar. B., G., zast. JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 9.630,33 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 13Csp/17/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2022 sp. zn. 14CoCsp/13/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 8. februára 2022 č. k. 13Csp/17/2021-132 výrokom I. konanie v časti o zaplatenie 859,16 eur zastavil, výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a výrokom III. rozhodol o trovách prvoinštančného konania a vyslovil, že žalovaná má nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je žalobca povinný zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o ich výške.

1.1. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 39, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 9, § 525 ods. 2 a § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej aj ako „OZ“), v spojení s ustanoveniami § 7 ods. 1, 4, § 7 ods. 16, 17 a 20, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 2 a § 17 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „ZoSÚ“) a citoval ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej „Zákon o bankách“).

1.2. Súd prvej inštancie zdôvodnil prvý výrok rozsudku tým, že žalobca zobral žalobu späť v časti o zaplatenie 859,16 eur vzhľadom na čiastočné úhrady žalovanej po podaní žaloby na súd (6x 143,19 eur dňa 2. septembra 2021, 22. septembra 2021, 9. novembra 2021, 24. novembra 2021, 21. decembra 2021, 1. februára 2022), preto konanie v časti o zaplatenie 859,16 eur zastavil v súlade s § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.3. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP, § 256 ods. 1 CSP v

spojení s čl. 4 CSP a contrario tak, že priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v celom rozsahu. Súd skúmal procesnú zodpovednosť strán za čiastočné zastavenie konania a konštatoval, že žaloba ako taká bola z vyššie uvedených dôvodov nedôvodná, keď pôvodný žalobca si uplatnil nárok z celého úveru, hoci pôvodný veriteľ nebol oprávnený od žalovanej jeho jednorazové splatenie vyžadovať v zmysle § 11 ods. 2 veta prvá ZoSÚ, čoho si pôvodný žalobca vzhľadom na množstvo obdobných sporov musel byť vedomý. Ak žalovaná za danej situácie plnila počas konania, v dôsledku čoho žalobca zobral žalobu čiastočne späť, uvedené nepovažoval súd za procesné zavinenie žalovanej na čiastočnom zastavení konania, nakoľko pokiaľ by k čiastočnému späťvzatiu nedošlo, súd by žalobu zamietol v celom rozsahu.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. novembra 2022 č. k. 14CoCsp/13/2022-173 výrokom I. rozsudok okresného súdu vo výrokoch II. a III. podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil; výrokom II. žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie, ktorý založil svoje rozhodnutie na závere, že súčasný žalobca nie je v danom spore aktívne legitimovaným a nositeľom práv z predmetnej pohľadávky, pretože postúpenie pohľadávky bolo absolútne neplatné podľa § 39 OZ a z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobu vo zvyšnej časti (o zaplatenie 8.771,17 eur s príslušenstvom) zamietol (výrok II. rozsudku okresného súdu). Pričom reagujúc na odvoláciu námietku žalobcu, v zmysle ktorej pokiaľ súd už právoplatne v konaní rozhodol o zmene na strane žalobcu, nie je oprávnený už aktívnu vecnú i procesnú legitímáciu vo vzťahu k novému žalobcovi skúmať, však odvolací súd zdôraznil, že skúmanie aktívnej i pasívnej legitímácie v spore je nevyhnutným predpokladom pre ustálenie záveru súdu, či je nárok daný, a či skutočne žalobca, ktorý sa domáhal voči žalovanému nároku, je nositeľom tohto práva a žalovaný je nositeľom povinnosti, ktorej sa voči nemu žalobca domáha. Súd je preto oprávnený i povinný skúmať aktívnu i pasívnu legitímáciu aj bez osobitného návrhu, resp. námietky aktívnej, či pasívnej legitímácie niektorou zo strán sporu, a to ex offio. Preto súd prvej inštancie sa správne v konaní zameriaval na skúmanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu aj pri meritórnom rozhodovaní, pretože súd nemôže priznať tvrdené právo subjektu, ktorý nie je hmotnoprávnym nositeľom práva a nároku, ktorého sa v súdnom konaní domáha.

2.2. Odvolateľ namietal o. i. správnosť výroku III. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie priznal žalovanej voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V nadväznosti na vecnú správnosť meritórneho výroku II. rozsudku je potom vecne správny aj závislý výrok III., ktorým súd prvej inštancie rozhodol o trovách prvoinštančného konania. Odvolací súd mal za to, že je možné považovať za správne a spravodlivé úvahy súdu, pokiaľ skúmal procesnú zodpovednosť strán za čiastočné zastavenie konania. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správny aj výrok III. napadnutého rozsudku.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán v konaní (§ 255 CSP) a vyslovil, že žalobca, ako procesne neúspešná strana sporu, je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to samostatným uznesením.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľ v dovolaní uviedol, že svojím dovolaním napáda výlučne výroky konajúcich súdov o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanej v plnom rozsahu, konkrétne krajským súdom potvrdený výrok III. rozsudku okresného súdu a výrok II. rozsudku krajského súdu.

3.2. Dovolateľ poukazujúc na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Ndc/10/2022 uviedol, že zo spisu vyplýva, že JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 47 445 092, poveril JUDr. Máriu Kostolnú, nar. B., advokát, so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 42 224 578, aby v jeho mene prijímala, podávala a autorizovala všetky podania v jeho elektronickej schránke bez obmedzenia, najmä na čítanie záznamov na úložisku a vykonávanie zápisov záznamov do úložiska. Ďalej dovolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9CoCsp/39/2021 z 30. novembra 2021.

3.3. Žalobca má za to, že všetky vyjadrenia žalovanej, ktoré mali byť urobené v rámci zastúpenia, zatiaľ neboli súdu riadne doručené, nakoľko ich podala osoba bez autorizácie a nemožno na tieto prihladať. Podpis patrí medzi všeobecné náležitosti podania (§ 127 CSP), pričom do tohto dňa žiadne vyjadrenie žalovanej nebolo riadne podpísané, na základe čoho by mali byť bez ďalšieho odmietnuté, resp. by sa na tieto nemalo prihladať. Žalobca v tejto veci poukazuje na obdobné právne veci, kedy konajúce súdy odmietli substitučné splnomocnenia advokáta advokátom, pretože neobsahovalo zastúpenie v konkrétnej veci a riešilo výlučne oprávnenie v zmysle § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente.

3.4. Pokiaľ ide o nezhojený nedostatok podpisu na podaniach žalovanej, žalobca v tejto súvislosti okrem uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Ndc/10/2022 z 27. októbra 2022, ktorý v identickej veci prakticky už judikoval právny názor žalobcu, poukazuje aj na iné rozhodnutia vyšších súdnych autorít v obdobnej veci, a to: uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7CoCsp/22/2021 z 26. augusta 2022, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoCsp/23/2022 z 26. augusta 2022, uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8CoCsp/30/2021 z 21. apríla 2022.

3.5. Na základe uvedeného jednotlivo i súhrnne možno zhrnúť, že ak v danom prípade podania žalovanej došli z elektronickej schránky právneho zástupcu žalovanej, t. j. obchodnej spoločnosti JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., ale opatrené boli kvalifikovaným elektronickým podpisom JUDr. Márie Kostolnej na základe poverenia udeleného podľa § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z., potom nemožno hovoriť o splnení podmienky napísania a podpísania podania právnym zástupcom žalovanej, t. j. obchodnou spoločnosťou JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., ale jedná sa o podanie bez autorizácie uvedeným právnym zástupcom. Následkom uvedenej procesnej situácie je stav, kedy na podania právneho zástupcu žalovanej nemožno prihladať a za tieto mu ani nemožno priznať nárok na náhradu trov konania. Konajúce súdy dospeli k záveru o nedostatočnom skúmaní bonity, na ktoré by boli povinné prihladať z úradnej povinnosti (vychádzajúc z odôvodnenia). Žalovanej preto neprináleží nárok na náhradu trov konania, nakoľko jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli.

3.6. Podľa názoru žalobcu správny výrok oboch napadnutých rozhodnutí mal znieť tak, že súd stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Podľa názoru žalobcu konajúce súdy postupovali nesprávne, keď za danej procesnej situácie priznali žalovanej akýkoľvek nárok na náhradu trov konania. Napadnuté rozhodnutia sa javia ako zákonite nesprávne, nakoľko o obdobných otázkach už rozhodoval aj dovolací súd, kedy na podania právneho zástupcu z rovnakého dôvodu neprihladal. V zmysle uvedeného žalobca považuje za preukázané, že konajúce súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.7. Dovolateľ žiada, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, vo výrokoch o priznaní nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a 2 CSP), alebo aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania nepriznáva (§ 449 ods. 3 CSP).

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd zamietol dovolanie v zmysle § 448 CSP ako nedôvodné a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť

dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri sp. zn. 1Cdo/54/2017, 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/99/2017, ale tiež napríklad I. ÚS 392/2017).

8. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania.

9.1. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

10. V danom prípade žalobca vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Najvyšší súd predovšetkým pripomína, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľom namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

10.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných tak, že sa ním rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor). V zmysle § 420 písm. f) CSP je relevantný nesprávny procesný postup znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj primerane R 129/1999 a sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (pozri sp. zn. 2Cdo/154/2017, 3Cdo/110/2017,

4Cdo/128/2017, 5Cdo/84/2017, 8Cdo/180/2017).

10.4. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (pozri sp. zn. 3Cdo/173/2017, 7Cdo/150/2017, 8Cdo/49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/205/2017, 8Cdo/73/2017, 3Obdo/1/2017).

12. Dovolateľ v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP namietal nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, keď priznali žalovanej nárok na náhradu trov konania, napriek tomu, že podania žalovanej boli podané bez autorizácie právnym zástupcom, následkom uvedenej procesnej situácie je stav, kedy na podania právneho zástupcu žalovanej nemožno prihliadať a za tieto jej ani nemožno priznať nárok na náhradu trov konania. Dovolateľ argumentoval, že v danom prípade podania žalovanej došli z elektronickej schránky právneho zástupcu žalovanej, t. j. obchodnej spoločnosti JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o., ale opatrené boli kvalifikovaným elektronickým podpisom JUDr. Márie Kostolnej na základe poverenia udeleného podľa § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z., potom nemožno hovoriť o splnení podmienky napísania a podpísania podania právnym zástupcom žalovanej, t. j. obchodnou spoločnosťou JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o., ale jedná sa o podanie bez autorizácie uvedeným právnym zástupcom.

12.1. Dovolací súd však vzhľadom na obsah spisu môže len konštatovať, že uvedené námietky neboli použité pred prvoinštančným, ani odvolacím súdom, preto nie je možné na ne prihliadať, nakoľko v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

12.2. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na princíp racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní, z ktorého vyplýva, že dovolateľ musí najskôr uplatniť svoju argumentáciu, ktorú považuje za významnú, už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal, a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejma), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne).

12.3. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelym (vigilantibus iura scripta sunt). Ak potom dovolateľ uvedenú námietku, zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania, neuplatnil v odvolacom konaní - hoci mu bola známa - v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť (obdobne tiež sp. zn. 7Cdo/161/2019, 4Cdo/122/2020, 4Cdo/40/2019, 8Cdo/140/2018, 8Cdo/157/2018).

12.4. Z uvedeného možno urobiť záver, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť (obdobne ústavný súd napr. II. ÚS 70/2017).

13. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že na uvedené námietky žalobcu (dovolateľa) v

súvislosti s vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP tak prihladiť nemohol, a preto dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP odmietol pre neprípustnosť.

14. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, bola aktívna a k dovolaniu sa písomne vyjadrila, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.